

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"ח מהל'
שגות הלכה א סג
לארץ רים ועשין רנו:
ב ב ג ד מיי פ"ח מהל' ט:

שבועות. הא ללא פתח האי מסכת כל כינוי שבועות כשבועות
כדפתח נדרים וזיר משום דמנא ממכות קא סליק
כדמפרש בגמרא הו"ר לפרוח בשמים שהן ארבע והואיל ולא מני
פתח ככינוי תו לא חש לשנות אח"כ וא"ת אמאי לא מני ידיעות

שבועות שמים שהן ארבע. כשבועות ציטוי שפטים הכתוב
בויקרא (ה) אלל קרבן עולה ויורד קאמר כדמפרש
בפרק שלישי (דף כ:.) **שמים.** כתיבי בקרא דכתיב (ויקרא ה) להרע
או להטיב ומפרש בשמנה פרק שלישי (דף כה.) אזכל להטיב לא

שבועות

כרישא דהא בקרא כתיב כרישא או
נפש אשר תגע וגו' והדר או נפש
כי תשבע וגו' וי"ל לשבועות הוא
עיקר המסכת דבסדר ישועות קאי
ואגב שבועות תני ידיעות משום
דגבי הדדי כתיבין כדמפרש בגמרא
א"נ משום דמילי לשבועות כתיבי
בקרא כרישא ונפש כי תחטא וגו'
(ויקרא ה) והוא עד דהיינו שבועת

לכל דבר שהוא הן ולאו להבא (ו) ולהרע
או להטיב להבא משמע וצ"ג (ש)
מרבנה מן המקרא אף דברים שאין
צפן הרעה והטובה ומיהו שמים ניהו
ותו לא דבר וחילופו: **שהן ד'.** יש
לרבות מריצוי הכתובים כדמפרש
צ"ג (שס) אף דבר וחילופו לשעבר
כגון אכלתי והוא לא אכל או לא
אכלתי ולא: **ידיעות הטומאה.** חיוב
קרבן עולה ויורד מחמת טומאת מקדש
וקדשיו הכתובה אלל שבועת ציטוי
או נפש כי (ו) תגע וגו' (ויקרא ה) וילפינן
בפירקין [.] שאין הכתוב מדבר אלל

שבועות שתיים. שבועות
אל ציטוי להרע או להטיב,
שמים הן להחייב עליהן
קרבן עולה ויורד האמור
בפרשה. דפיקי מלהרע או
להטיב. דמשמע להבא,
אזכל ולא חושל שהן
ארבע. יש לך לרבות עוד
שמים מריצוי הכתוב לל
אשר יבטא האלם לרבות
לשעבר. אכלתי ולא אכל, לא
אכלתי ואכל (שבת ב.).
ידיעות הטומאה.
האמורות בקרבן עולה
ויורד או נפש כי תגע וגו'
ואמרינן שאין הכתוב מדבר
אלל בטומאת מקדש
וקדשיו, שלחא שנטמא
אכל קודש או נכנס למקדש
וילפינן (לקמן ד.) שאין
מחייב אלל בדיעה חלה
ידיעה בסוף והעלם
בימים, כגון שידע שנטמא
ונעלם ממנו טומאה ואכל
קדש ומשאל ידע שאלו
בטומאת שמים הן
משמעוהו הכתוב ונעלם
ממנו והוא טמא, משמע
שעלם ממנו טומאה אכל
וכר הוא שאלל קדש וזהו
מקדש, הי שמים העלם
טומאה לגבי קדש והעלם
טומאה לגבי מקדש, שהן
ארבע. יש לך לרבות עוד
שמים מריצוי ונעלם ונעלם
צ" פעימס, לרבות את
הכור לטומאה אלל נעלם
ממנו קדש, כסבור שחוקין
הן או נעלם ממנו טומאה
(שם). מראות נגעים.
ליטמא כהן, שנים הן,
שאת ובהר, שהן
ארבעה. מריצוי ספחת
שהוא משמע טפילה, כמו
(ש"א ב) ספחת לא אל
אחת וגו', מרבה טפילה לו
ולו, תולדה לשאת ותולדה
לבהר, וכן תמידי בהר
עוד כגון, שיהי לה כסוד
ההיכל, שאת כגמר לכן,
שיהי לה כקדוש ציה.
מראה לשון זכר הוא משום
הכי תני שמים שהן ארבעה
(שבת ב.) ובצ"ו לקמן ה.).
יש בה ידיעה בחחילה
ואין בה ידיעה בסוף.
כשנטמא ידע שנטמא
ונעלמה ממנו טומאה
ונכנס למקדש ושוב לא
דועה לו ניטמא (ובחיים)
ה) וכשאל לא דעה לו
שנכנס בטומאה שיצא
קרבן (בדירות כה). שיעיר
הנעשה בפנים. על
ישאל, ופר על הכהן
(שם). עד שירדע לו.
שנכנס למקדש טמא
(בדירות כה).

שתיים שהן ארבע ידיעות הטומאה שתיים
שהן ארבע יציאות השבת שתיים שהן ארבע
מראות נגעים שנים שהן ארבעה את שיש
בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם
בינתיים הרי זה בעולה ויורד ביש בה
ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שיעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד
שירדע לו ויביא בעולה ויורד אין בה
ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף
שיעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר
שנאמר ימלכד חטאת הכפורים (על מה
שזה מכפר זה מכפר (ז) מה הפנימי אין
מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף
החיצוני אין מכפר אלא על דבר שיש בה
ידיעה יועל שאין בה ידיעה לא בתחלה
ולא בסוף שיעיר הרגלים ושיעירי ראשי
חדשים מכפרין דברי ר' יהודה ר"ש אומר
שיעירי הרגלים מכפרין אבל לא שיעירי ראשי
חדשים ועל מה שיעירי ראשי חדשים מכפרין
על

משה ועצירו קול שבתה וגו' (ו)
(ו) ומתגרמא ללא תפיקו מרה"י לרה"ר. זהו שמים אחת לעומד בחוץ
והואש ידו לפנים ונטל חפץ והואילו לחוץ ואחת לעומד בפנים
ונטל חפץ ממקומו והואילו בידו והניחו בחוץ: **שהן ארבע.** יש
ללמוד מאלו שכסם שהקפידה תורה מרשות לרשות בהולאה כך
הקפידה בהכנסה והרי הן שמים אחת לעומד בפנים והואש ידו
לחוץ ונטל חפץ והניסו ואחת לעומד מבחוץ ונטל חפץ ממקומו
והואש ידו בפנים והניסו: **מראות נגעים.** שהמזרוע מציא עליהם
קרבן לטהרתו שנים כתובין במקרא (ויקרא יד) שאת ובהרת והן חלוקין
במראיתו כדמפרש בגמ' [ה:] **שהן ארבע.** יש לרבות תולדה לו
ותולדה לו כדמפרש בגמ' [ש:] **אח שיש בה ידיעה.** כוליה לטומאה
קאי. ובגמרא [ג.] מפרש אמאי מפרש מילי דטומאה כרישא ויציאות
ומראות כל חדא וחדא מפרש במסכת ידיעה להכי לא פרשינהו
בהאי מסכת והאי דתיניהו הכא משום דדמו להדדי בשמים שהן
ארבע: ידיעה בהחלה. שידע שנטמא: **וידיעה בסוף.** משאלל
את הקודש בעלם או נכנס למקדש ויאל ונדע לו שבטומאה אכל
או בטומאה נכנס: **והעלם בינתיים.** כשאלל את הקודש נעלמה
ממנו טומאה או קודש וכן הנכנס למקדש נעלמה ממנו טומאה או
מקדש: **הרי זה.** בקרבן המפורש באתה פרשה (ויקרא ה) לשעיר חטאת
בהמה ולעני עוף ולדל שדללים עשירית האזפה והיא מנחת חוטא
האמורה בכל מקום וזהו לשון עולה ויורד לעשיר עולה ולעני יורד.
ובגמרא [ד.] מפרש מנא ליה בדידיעה בתחלה ובסוף והעלם בינתיים
כתיב: **שעיר הנעשה בפנים.** שלשה שעירים נעשין לצבור ביה"כ
אחד מתן דמו לפנים וחצירו משתלח לעזאזל כמה שכתוב באחרי
מות (ו) ואחד קרבן צמזמח החייון בצומספין והוא כתוב בפרשת פינחס (ז)
עם שאר כל מוספי המועדות: **טולה.** להגין עליו מן היסורין
שצ"פ שאינו יודע שחטא יש לו ללאג שכל השוגגין לריבים כפרה
לכשידעו אלמא קודם ידיעה עושים הן: **עד שירדע.** לו. שאלל קודש בטומאה: **אין זה ידיעה בהחלה.** שלל ידע בטומאה מימיו זה לא
יבא לכלל קרבן עוד לעולם שהרי אין קרבן צא אלל על שיש צו ידיעה בתחלה: **שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר.** ויום הכפורים
הוא עצמו מועיל עם הקרבנות שנאמר (ויקרא כ) כי יום כפורים הוא: **שנאמר.** בשעיר הנעשה בחוץ ושעיר חטאת אחד מלמד חטאת הכפורים
והוא שעיר הנעשה בפנים הקיטם לך הכתוב ללמד שעל מה שזה מכפר זה מכפר: **מה פנימי אינו מכפר אלל על דבר שיש צו ידיעה.** בתחלה
דהכי ילפינן בהדיא בגמ' [קמן ו:] דאינו תולה אלל על דבר שיש צו ידיעה בתחלה: **אף חילון אינו מכפר אלל על דבר שיש צו ידיעה.** (ז) מאי ניהו ידיעה
בסוף ולא בתחלה ללא אחת לכלל קרבן ומכפר זה כפרה גמורה בלא תלייה. וא"ת כיון שהוקשו יכפרו שניהם על שיש צו ידיעה
בתחלה ונימ' לטומאה שאירעה בין זה לזה הא פריך בגמ' (דף ט.) ומשני לה: **שעירי הרגלים.** בכל הרגלים נאמר (ז) שעירי חטאת. ובגמ' [קמן ט.]
מפרש מנא ליה דאשאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף מכפר: **ר"ש אומר שעירי הרגלים מכפרים.** עליה אכל לא שעירי ראשי חדשים:

לי עני ומה לי בעל הבית ויש לומר
דאכטריך למתנייהו משום דקס"ד ללא הוי דרך הולאה אלל
כשעומד ברשות היחיד ונטל פירות ויאל לרשות הרבים אכל כי
האי גוונא דגופו ברשות היחיד וידו ברשות הרבים או איפכא לאו
דרך הולאה היא וכתי האי גוונא אמר צ"ק לשבת (דף ג:) ידו
של אדם אינה לא ברשות היחיד ולא ברשות הרבים ואכטריך למיתני
מרייבו דאי תנא חדא לא הוה שמעינן איך ומנאי טעמנא ניחא ליה
דלא מני הך הולאה שליטת כדפרישית ור"ת מפרש דהולאה מלאכה
גרועה היא דמה לי אם מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים ומה לי
לרשות הרבים לכך הו"ר לפרש כל עניינן דעני ודעשיר ותדע
דמלאכה גרועה היא מדאמר כריש הו"ר (שם דף יא: ושם) הולאה
גופא היכא כתיבא דריש לה מויכלא הטם מהציא כו' וקאמר
אשכחנא הולאה הכנסה מנלן סברא היא מה לי אפוקי מה לי
עיולי ולשאר אבות לא צעינא קרא אלל מחייבין כל דהו במשכן
והולאה הימה במשכן כדאמר בפרק כהנה עומינן (שם דף מט:) הם
הורידו קרשים מעגלה לקרקע ואחם אל מוציאום הם העלו קרשים
לעגלה ואחם אל תכניסו ולשאר תולדות לא חיישין דלהו במשכן
אלא אצב לחודה אכל תולדות דהולאה צעי בפרק הו"ר (שם דף יא:)
או סברא או דלהו במשכן כגון מכניס חו"ר ומעביר ומשעיר
והיינו משום דמלאכה גרועה היא ואין להאריך כאן יותר:

מראות נגעים שנים גרסינן ולא שמים דמראה לשון זכר הוא
כדכתיב (שמות א) את המראה הגדול הזה ותנן נמי
במס' נגעים (פ"א משנה ד) ומיייתי לה בהמוכזב מקדש (ומה"ס דף פח:
ושם) מראות נגעים רבי דוסא בן הרכינס אומר שלשים וששה
עקבא בן מהללאל אומר שצעים ושנים והא דקתני התם טובא
משום דחשיב נמי פתיחי אי נמי כיייל נגעי צמים ובגדיהם (ט)
מכדי

שלא ידע בטומאה מימיו זה לא
יבא לכלל קרבן עוד לעולם שהרי אין קרבן צא אלל על שיש צו ידיעה בתחלה: **שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר.** ויום הכפורים
הוא עצמו מועיל עם הקרבנות שנאמר (ויקרא כ) כי יום כפורים הוא: **שנאמר.** בשעיר הנעשה בחוץ ושעיר חטאת אחד מלמד חטאת הכפורים
והוא שעיר הנעשה בפנים הקיטם לך הכתוב ללמד שעל מה שזה מכפר זה מכפר: **מה פנימי אינו מכפר אלל על דבר שיש צו ידיעה.** בתחלה
דהכי ילפינן בהדיא בגמ' [קמן ו:] דאינו תולה אלל על דבר שיש צו ידיעה בתחלה: **אף חילון אינו מכפר אלל על דבר שיש צו ידיעה.** (ז) מאי ניהו ידיעה
בסוף ולא בתחלה ללא אחת לכלל קרבן ומכפר זה כפרה גמורה בלא תלייה. וא"ת כיון שהוקשו יכפרו שניהם על שיש צו ידיעה
בתחלה ונימ' לטומאה שאירעה בין זה לזה הא פריך בגמ' (דף ט.) ומשני לה: **שעירי הרגלים.** בכל הרגלים נאמר (ז) שעירי חטאת. ובגמ' [קמן ט.]
מפרש מנא ליה דאשאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף מכפר: **ר"ש אומר שעירי הרגלים מכפרים.** עליה אכל לא שעירי ראשי חדשים: